

Ἡ ἀπολογία τοῦ Ἀχιλλέως Παράσχου κατὰ τὴν μεγάλην ἐκείνην ἡμέραν, καθ' ἣν ἀποβάλλει τις ὅλους τοὺς δεσμοὺς καὶ ὄλας τὰς ἀδυναμίας καὶ βλέπει καθαρῶς τί συνέβαιναν ἐντὸς τοῦ καὶ τί συμβαίνει, — δὲν θὰ εἶνε δύσκολος, οὔτε ἀσθενής. Δὲν ἔπαιεν αὐτὸς, ἀλλ' ἡ ἐποχὴ του. Ἦτο ἐποχὴ ψευδοῦς, μιμητικοῦ καὶ ἐπιπλάστου ρομαντισμοῦ. Τίποτε ἀπὸ ὅσα ἔλεγον, καὶ τόσον μάλιστα μεγαλοφώνως, οἱ ἄνθρωποι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, δὲν τὰ ἐπίστευον εἰλικρινῶς. Οὔτε ἔρωτα πρὸς τὴν Σελήνην καὶ τὸν νεκρολίθον ἠσθάνοντο, οὔτε τάσιν πρὸς τὸ σκότος καὶ τὰς συνωμοσίας, οὔτε μῖσος τόσῳ φλογερὸν καὶ ἀπαραδειγμάτιστον κατὰ τῶν ἐχθρῶν τῆς ἐλληνικῆς πατρίδος, οὔτε ἀποστροφήν τόσῳ ζωηράν πρὸς τὰ ξένα ἦθη καὶ τὸν ξένον πολιτισμὸν, οὔτε κἂν ὄρεξιν νὰ ἐπαναλάβουν ἐν μέσῃσι Ἀθήναις τὰς αἰματηρὰς σκιρτὰς τῆς γαλλικῆς Ἐπαναστάσεως. Κατῶρθωσαν οἱ κατὰ φαντασίαν βασιλοκτόνοι νὰ δηλητηριάσουν τὴν ψυχὴν των διὰ τοῦ ψεύδους καὶ τὸ ψεῦδος τοῦτο, ὡς ἀλήθειαν πάσης ὑπονοίας ἀνωτέραν, νὰ διακηρύττουν διὰ τῆς πομπῶδους καὶ μεγαλαύχου τοῦ τότε καιροῦ γλώσσης... Φύσις προνομιοῦχος ὁ Ἀχιλλεὺς Παράσχος, πρῶτος ὑπέστη τὴν ἐπίδρασιν τοῦ ἐκ τοῦ ἔξωθεν ρεύματος καὶ πρῶτος πάλιν ἐπηρέασθη ἐκ τῆς περὶ αὐτὸν κοινωνίας. Ἦτο ὁ ποιητικὸς ἀντιπρόσωπος τῆς ἐποχῆς του, ὅπως ὅλοι οἱ μεγάλοι ποιηταί. Καὶ τί πταίει αὐτὸς ἂν ἡ ἐποχὴ του ἦτο ψευδής, ἂν ψευδῆ ἠγαγάσθη νὰ διερμηνεύσῃ καὶ ἂν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μόνον ψευδεῖς ἄνθρωποι ἐδυνήθησαν νὰ τὸν ἐνοήσουν, ὡς τὰ ἴδια αὐτῶν αἰσθημάτων ἀπηχοῦντα, νὰ τὸν ἀποθυμάσουν, νὰ τὸν ἀγαπήσουν, νὰ τὸν ἀνακηρύξουν ἔθνικὸν ποιητήν;

Ἐκ τῶν ψευδῶν αὐτῶν ἀνθρώπων, τῶν λειψάνων τοῦ μετὰ τῶν νυκτερινῶν φασμάτων ἀπελθόντος ρομαντισμοῦ, εἶνε οἱ ἐνθουσιώδεις, οἱ ἀποκλειστικοὶ θαυμασταὶ ἐν τῇ τέχνῃ καὶ τυφλοὶ μιμηταὶ τοῦ Ἀχιλλέως Παράσχου. Ἀπόδειξις δὲ τῶν λόγων μας εἶνε ὅτι ἐκ τῶν ποιημάτων του ἐκεῖνα περισσότερο θαυμάζον καὶ ἐννοοῦν, ὅσα περισσότερο νοθευμένην παρουσιάζουν τὴν ψυχὴν τοῦ ποιητοῦ, εἶνε δὲ ἐτοιμοὶ νὰ μᾶς ἀνακηρύξουν τὸ ὀλιγώτερον ἀκαλαισθήτους, ὅταν τοὺς λέγωμεν ὅτι τὰ εἰλικρινῆ ποιήματα τοῦ Ἀχιλλέως, διὰ τὰ ὅποια κυρίως τιμῶμεν αὐτὸν ὑπὲρ πάντας καὶ ἀγαπῶμεν, τὰ μικρότερα ἀλλ' ἀρτίωτερα ἐκεῖνα ποιήματα, — ὁ Θάνατος τῆς νέας κόρης, ὁ Θάνατος μικροῦ ἐξαδέλφου, ἡ Νεότης, ἡ Παραγγελία, τὸ Ἀσμάτιον, ἡ Δάφνη, τὸ Ὀρφανό, κτλ. κτλ. — εἶνε ἀσυγκρίτως ἀνωτέρα ὄλων τῶν Ἀγνώστων καὶ ὄλων τῶν Ἀλφρέδων τοῦ κόσμου.

Ἄλλ' ἡμεῖς δὲν ἀποτεινόμεθα πρὸς ἐκείνους — ἀποτεινόμεθα πρὸς τοὺς νέους, τοὺς διανοίγοντας ἡδὴ εἰς τὴν ἀληθῆ ζωὴν τὰ ὅμματα καὶ τῆς ζωῆς ταύτης ποθοῦντας νὰ μεταλάβωσιν. Ὁ Παράσχος ἀπέθανε. Μέγας ποιητής, ὅπως τὸν θέλει ἡ κοινὴ συνείδησις, ἀντπερσώπευσεν ἐν τῇ τέχνῃ μίαν ἐποχὴν. Ὅπως ζῶν ἀκέρμη ἦτο μνημεῖον, ἐν μνημεῖον θάνευσθη ὑπὸ τῆς ἀγάπης καὶ τῆς εὐγνωμοσύνης τῶν συγχρόνων, διὰ νὰ ὑπενωθυμίσῃ τὴν ἐποχὴν καὶ τὸν ἐνδοξὸν ἀντιπρόσωπὸν τῆς. Λάθετε μέρος εἰς τὴν τελευταίην καὶ εἰς τὸν ἐθνικὸν ἔρανον, ὁ ὅποιος θὰ γίνῃ διὰ τοῦτο κλαύσατε, ὑμνήσατε, τιμῆσατε ὅσον θέλετε τὸν ποιητήν. Naί, ἀλλὰ προσέξατε

καλὰ νὰ μὴ σᾶς παρασύρῃ ἡ δόξα του καὶ νὰ μὴ ἀγαπήσετε, νὰ μὴ μιμηθῆτε ποτὲ πρᾶ ἐκεῖνα του μόνον τὰ ἔργα, διὰ τῶν ὁποίων ἀκριβῶς ἀνεδείχθη ποιητής καὶ εἰς τὴν συνείδησιν τῶν ὀλίγων. Ἡ ἐποχὴ μας εἶνε ἐποχὴ ἀληθείας καὶ μὴ τις νομίσῃ ὅτι ἐκτὸς αὐτῆς εἶνε πλέον δυνατόν νὰ τῷχῃ ἀγάπης, ὑστεροφημίας καὶ ἀνδριάντος!

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

Φιλολογικά, Καλλιτεχνικά, Ἐπιστημονικά, Εἰδήσεις.

Ὁ Ἀχιλλεὺς Παράσχος ἐξέπνευσε περὶ τὴν ἕκτην πρωϊνὴν ὥραν τῆς Πέμπτης, 26 Ἰανουαρίου. Τελευταίον ἡ κατάστασις τῆς υγείας του εἶχε βελτιωθῆ, ὥστε οἱ περὶ αὐτὸν ἠλπίζον ὅτι θὰ ἐσώζετο. Ὁ ποιητὴς ἔπαυσε πρὸ πολλοῦ ἐκ καρδιακοῦ νοσήματος.

Ἡ εἰδήσις τοῦ θανάτου τοῦ Ἀχιλλέως Παράσχου ἐβύθισε τὴν πόλιν ὀλόκληρον εἰς πένθος. Πάρατα τὰ διάφορα παρ' ἡμῖν Σωματεῖα συνηλθον εἰς ἐκτάκτους συνεδριάσεις καὶ ἐψήφισαν νὰ διακοπῶσιν ἐπὶ τριήμερον αἱ ἐργασίαι των εἰς ἔνδειξιν πένθους, νὰ ἐκφρασθῶσι τὰ συλλυπητήρια των εἰς τὴν οἰκογένειαν καὶ νὰ κατατεθῇ στεφάνος ἐπὶ τῆς σοφοῦ.

Ἡ κηδεῖα τοῦ Ἀχιλλέως Παράσχου ἐτετέλεσθη τὴν ἐπομένην ὥρᾳ 2 μ. μ. ἐκ τῆς ἐν ὄδῳ Πετροῦ οἰκίας του. Ἡ νεκρῶσιμος ἀκολουθία ἐψάλη εἰς τὸν ναὸν τῆς Μητροπόλεως. Τὰς ταινίας τοῦ φερέτρου ἀνέχον ὁ ὑπουργὸς τῆς Παιδείας κ. Ἀγγελὸς Βλάχος, ὁ κ. Ν. Πολίτης, πρόεδρος τοῦ Συλλόγου «Παρνασσῶ» ὁ κ. Τιμ. Ἀμπελάς πρόεδρος τοῦ Ὀμίλου τῶν Φιλοτέχνων καὶ ὁ κ. Α. Ζαμανίκος, πρόεδρος τῶν Συντεχνιῶν. Μία διλογία ἀπέδωκεν εἰς τὸν νεκρὸν τιμὰς ἱππότης τοῦ Χρυσοῦ Σταυροῦ τοῦ Σωτήρος. Εἰς τὸ νεκροταφεῖον ἐξεφώνησαν ἐπιταφίους λόγους ὁ κ. Ἀγγελὸς Βλάχος, ὁ κ. Ἀρ. Ρούκης, ἐκ μέρους τοῦ Παρνασσῶ, ὁ κ. Γεωργίος Σουρῆς, ἐμμέτρως, καὶ μετ' αὐτὸν δεκαεπτὰ ἄλλοι ῥήτορες καὶ ποιηταί. Ὁ ἥλιος ἦδη ἐκλινε πρὸς τὴν δύσιν του, ὅτε ὁ νεκρὸς κατετέθη εἰς τὸν τάφον, τεθέντος ἐντὸς τοῦ φερέτρου καὶ τοῦ κρανίου τοῦ μακαρίτου ἀδελφοῦ αὐτοῦ Γεωργίου.

Χιλιάδες λαοὶ πάσης τάξεως κρευρήθησαν εἰς τὴν κηδεῖαν τοῦ Ἀχιλλέως Παράσχου. Ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ Ἀλεξάνδρου Κουμουνοῦρου, παρομοίαν νεκρικὴν πομπὴν δὲν εἶδον αἱ Ἀθῆναι.

Ἐπὶ τοῦ φερέτρου τοῦ Ἀχιλλέως Παράσχου κατετέθησαν 24 ἐν ὄλῳ στεφάνοι: ὁ τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως ἐκ φυσικῶν ἀνθῶν, ὁ τῆς Α. Β. Υ. τοῦ Διαδόχου ἐκ τεχνικῶν ἀνθῶν, ὁ τοῦ Δημοτ. Συμβουλίου Ἀθηνῶν, ὁ τοῦ Συλλόγου Παρνασσῶ, ὁ τῆς Ἐστίας, ὁ τῶν Φοιτητῶν, ὁ τῶν Δημοσιογράφων καὶ Λογίων κτλ. κτλ.

Πρὸς τιμὴν τοῦ Ἀχιλλέως Παράσχου πρόκειται νὰνεγερθῇ ἀνδριάς ἐντὸς τῆς πόλεως. Ἡ «Εἰκονογραφημένη Ἐστία» ἔχει εἰς τὴν διάθεσιν τῆς δρῶς τοῦτο συσταθησομένης Ἐπιτροπῆς πρ. 50 ἐκ τοῦ ἴδιου αὐτῆς ταμεῖου, δέχεται δὲ εὐχαρίστως καὶ τοὺς ἐράτους τῶν ἀπανταχοῦ αὐτῆς συνδρομητῶν καὶ ἀναγνωστῶν.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Μίαν φορὰν ὁ Ἀχιλλεὺς Παράσχος ἐπέστρεφεν ἐφ' ἀμαξίᾳ ἐκ Σαλαμίνος. Ὁ ἥλιος ἔδου καὶ τὸ θέμα ἦτο ἐξόχως ὄρατον. Ὁ ποιητὴς διέταξε τὸν ἀμαξηλάτην του νὰ σταματήσῃ, διὰ νὰ τὸ θαυμάσῃ. Καὶ ἄφ' οὗ παρήλθον οὕτω λεπτὰ τινα σιωπηλοῦ θαυμασμοῦ, στραφείς πρὸς τὸν ἀμαξηλάτην, — Δὲν μοῦ λέξ, τί αἰσθάνεσαι ἰδῶ τώρα ποῦ δῶει ὁ ἥλιος ἔτσι ὄρατα; ἠρώτησεν ὁ ποιητής.

— Ἀφεντικὸ συλλογίζομαι πῶς ἀργήσαμε καὶ θὰ φθάσουμε νύχτα εἰς τὴν Ἀθῆνα.

Ὁ κ. Θ. Δηλιγιάννης ἔκαμε ποτὲ τὸ ἐξῆς λογοπαίγνιον περὶ τοῦ Ἀχιλλέως Παράσχου, ὑποπροξένου τότε ἐν Ταϊγανίῳ καὶ ζητοῦντος παράτασιν ἀδείας: — Ὁ κ. Παράσχος θέλει νὰ ἔχῃ διαρκὴ ποιητικὴν ἀδειαν.

Ὅτε ποτὲ πλοῦσις ὁμογενῆς ἐπεμφε πρὸς τὸν Ἀχιλλεὺ Παράσχον τὴν εἰκόνα του καὶ δεκασιχθίλια φράγκα, φέρον θαύμασμοῦ, ὁ ποιητὴς ἐπέστρεψε τα χρήματα εἰπόν: — Κρατῶ τὴν εἰκόνα, ἀλλ' ἐπιστρέφω τὸ πλάσιον.

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

[Ἐκ τῶν τοῦ Παράσχου]

Εἶνε Θεὸς ἡ ἀρετὴ, εἶνε Θεὸς ὁ ἔρως, Εἶνε Θεὸς καὶ ἡ πατρίς, Θεὸς καὶ ἡ φίλια, Ἄνευ ἀγάπης τίποτε δὲν λέγεται θρησκεία, Ἴδου τίς εἶνε ὁ Θεὸς καὶ τί Θεὸς καλεῖται, Ἄν δὲν τὸν εὑρετε αὐτοῦ, ἀλλοῦ μὴ τον ζητεῖτε!

Φεῦ! ἡ ἅγια ἀρετὴ ἐπὶ τῆς γῆς δὲν θάλλει Οὐδ' ἔχουσιν ὀνόματα οἱ ἀληθῶς μεγάλοι! Ὅμοιως εἰς τοὺς κυανοὺς δὲν βλέπομεν αἰθέρας Ποτὲ μὲ ὄφθαλμὸν γυμνὸν τοὺς ἐκλεκτοὺς ἀστέρας!

Ἄχ! ἄφ' τοῦ δύστυχο κορμὶ φυγῆ ὀπότεν βγαίνης Ὅταν ἀπὸ τὰ στήθεά μας σὲ ξεριζῶνι ὁ Χάρος, Καὶ ὡς τὰ χεῖλη ἔργεσαι καὶ πάλι κατεδαίνεις, Τὴν ὥρα ἐκείνη μολοβίσου καὶ πέτρας ἔχεις βάρος!

Ἔστο εἶνε ὁ κόσμος, κλαίει δ' αὐὰ παρεκεῖ γελοῦνε.

Καὶ στίλβει περισσότερον τοῦ κάλλους τὸ χρυσοῖον, Καὶ φέρει ὄνειρα χρυσαῖ εἰς στήθος γυναικείον.

Μ' ἐν φίλημα γεννώμεθα, μ' ἐν φίλημα γεννώμεν Κ' ἐν φίλημα λαμβάνομεν ὀπότεν τελευτώμεν

Πικραμένῳ Ἐνταῦθα. Ἀμέμπως στιχογραφημένον τὸ ποιήμα σας. Ἄλλ' ὡς πρὸς τὴν ἐνοίαν... τί νὰ σᾶς εἴπωμεν! πάρα πολὺ σκοτεινόν. Στείλατε κανὲν ἄλλο. — Διδι Μ. Γαβ. Ἐνταῦθα. Πολὺ καλόν. Τὸ μέλλον εἶνε ἰδικόν σας. — Πιτθέα, Ἐνταῦθα. Ὁρατὰ, χαριτωμένην ἰδέα, ἀλλ' ἄσχημα ἐκτελεσμένη. Τί κρίμα! — κ. Α. Δ. Κ. Ἀλιβερίον. Τὸ ὄλον ἐλαττωματικόν, ἰδῶ κ' ἐκεῖ ὄρατον. Στείλατε κανὲν ἄλλο. — Α. Β. Γ. Δ. Π. Π. Ρ. Ἐνταῦθα. Αἱ δύο στήλαι εἶνε ὁ ἀνώτατος ὅρος τῆς ἐκτάσεως τοῦ Δηγήματος, ἀλλ' ὅσον σύντομον καὶ ἂν εἶνε, δὲν ἀποκλείεται ἀπὸ τὸν διαγωνισμὸν μας: τόσῳ τὸ καλλίτερον μάλιστα. — κ. Ἄλ. Δελιδῆν (Κων) πολιν. Δηγήματα Βικέλα ἐξηγητήθησαν. Ἐπερίσσευσαν φρ. 0,50. — κ. Χ. Γ. Π. Τ. Ρ. Π. ο. λιν. Ἀκατάλληλον διὰ τὴν ἡθέλατε; Εἰς τὸ ἐξῆς θέλομεν φιλοσοφίαν τί τὴν ἡθέλατε; Εἰς τὸ ἐξῆς θέλομεν ἀπλοῦστερα. — Χ. Ἄνεσμον. Ἐνταῦθα. Τοῦ Χάινε εἰκὼν Ὁρασιώτῃ ἐδημοσιεῖται πρὸ ἐτῶν εἰς τὸ Ἄττικόν Ἡμερολόγιον τοῦ Δοστογιέσκη δὲν εἶδαμεν ποθενά. — Σκότος, Ἐνταῦθα. Τάσις πρὸς καλλιτεχνικὴν ἐκτέλεσιν ἐξέλιπαινος καὶ λίαν εὐλειπς. Ἄλλὰ τί θὰ πῆ ἀστέρι ψεύτικο, καὶ πῶς ὁ βορείαις σβῶνει τὰ ψεύτικα ἀστέρια; — Ang. Ἐνταῦθα. Καὶ τώρα ποῦ σᾶς ἐγνωρίσαμεν, πρέπει νὰ διέλθετε ἐκ τοῦ γραπτοῦ μας κατὰ νὰ σᾶς ἐρωτήσωμεν. — κ. Κωνστ. Σαβδ. Τεγέαν. Πρέπει πρῶτα νὰ μᾶς στείλατε τὴν συνδρομὴν σας: διὰ τὸ ὄδρον, παρήλθεν ἡ προθεσμία. — κ. Α. Σ. ο. ο. Ὁ φάκελος τοῦ διαγωνισμοῦ δὲν πρέπει νὰ περιέχῃ τίποτε ἄλλο, διότι δὲν θάνοιθῃ παρὰ μετὰ τὴν λήξιν τῆς προθεσμίας. — Χερμῶνα. Ἐνταῦθα. Πρῶτος ἐπιστήθη: ἀλλὰ καὶ αὐτὸ ἀκατάλληλον. Μὴ βιάζεσθε!